

TANTÁRGYI TEMATIKA ÉS TELJESÍTÉSI KÖVETELMÉNYEK 2022/2023. II. FÉLÉV

Cím	Tárvédelem és -tervezés
Tárgykód	MSB481MLKM
Heti óraszám: ea/gy/lab	2/0/0
Kreditpont	3
Szak(ok)/ típus	környezetmérnöki/BSc
Tagozat	levelező
Követelmény	vizsga
Meghirdetés féléve	6. szemeszter (tavasz)
Előzetes követelmény(ek)	Természetvédelem (MSB480MLKM+D)
Oktató tanszék(ek)	Környezetmérnöki
Tárgyfelelős	dr. Pécz Tibor
Oktatók	dr. Pécz Tibor
Időpont, helyszín	4. 6. 8. 12. 14. oktatási heteken péntek 15.45–17.15, A204

TÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy rövid leírása (max. 10 rövid mondat). (Neptunban: Oktatás/Tárgyak/Tárgy adatok/Alapadatok/Tárgyleírás rovat)

A hallgatók megismerik a tárvédelmi alapfogalmakat, az ökológiai szemléletű tájanalízist és -szintézist, valamint ezek leglényegesebb módszereit, ezzel kapcsolatban pedig a tárvédelem alapelveit és feladatait. Jogi szabályozás a hazai és európai tárvédelemben. A tájelemek (foltok, folyosók, mátrix, tessera) típusai, funkciói és tárvédelmi szempontból meghatározó tulajdonságaik. A sziget-biogeográfia alapjai, jellemzői. Foglalkozunk a táj elemzéséhez szükséges kvantitatív mutatókkal, a tájérzékenységhez kapcsolódó minősítési módszerekkel és ábrázolásukkal. A hallgatók ismereteket szereznek az ökológiai folyosók típusairól, funkcióiról és jelentőségükről. Bemutatásra kerülnek a tárvédelem feladatai a különböző tájtípusokban és a tájgazdálkodás hazai stratégiája. Megismerik a hallgatók a tájtervezés, tájrendezés alapjait.

TÁRGYTEMATIKA

(Neptunban: Oktatás/Tárgyak/Tárgy adatok/Tárgytematika ablak)

1. AZ OKTATÁS CÉLJA

Célkitűzések és a tantárgy teljesítésével elérhető tanulási eredmények megfogalmazása.

(Neptunban: Oktatás/Tárgyak/Tárgy adatok/Tárgytematika/Oktatás célja rovat)

A tárgy alapvető szakmai célja a magyarországi és nemzetközi tárvédelmi gondolkodás, struktúra és jogszabályok megismerése, valamint illeszkedése a mérnöki gyakorlatba.

2. A TANTÁRGY TARTALMA

(Neptunban: Oktatás/Tárgyak/Tárgy adatok/Tárgytematika/Tantárgy tartalma rovat)

TÉMAKÖRÖK

ELŐADÁS

1. –
2. –
3. –
4. Tárvédelem, tájalkotók, tájökölógiai foltok és folyosók, tájdiverzitás
5. –
6. Tárvédelmi gazdálkodás, erdők, gyepek és vizes területek tárvédelmi problémái
7. –
8. Tájpoteenciál, tájökölógiai hálózatok, tájmetria
9. Tavasz szünet
- 10.
- 11.
12. Tárváltozások, tájtípusok, tárvédelem gyakorlati alkalmazása
- 13.

RÉSZLETES TANTÁRGYI PROGRAM ÉS A KÖVETELMÉNYEK ÜTEMEZÉSE

ELŐADÁS

Okta- tási hét	Téma	Kötelező irodalom hivatkozás, oldalszám (-tól-ig)	Teljesítendő feladat (beadandó, zárthelyi, stb.)	Teljesítés ideje, határideje
1.		
2.				
3.				
4.	Bevezetés, tájékoztatás. A tájvédelem tárgya: a természeti és a kultúrtáj fogalma. A tájvédelem, mint társadalmi tevékenység. A tájvédelem fogalma és különböző értelmezései, eszközei, társadalmi feltételrendszere. A táj, mint ökológiai rendszer. Anyag- és energiaáramlási folyamatok a tájban. A tájak szerkezete és működése. Tájalkotó tényezők és tájalkotó elemek. Tájfunkciók. Tájökológiai alapelvek és tájvédelmi alkalmazásai. A táj, mint foltmozaik. Folt, folyosó, mátrix fogalma. Tájökológiai foltok típusai és működésük. Tájökológiai folyosók típusai és működésük. A tájak diverzitása. A tájszerkezet, és a tájdiverzitás, mint védendő értékek.	kiadott anyag a Teams-en		
5.				
6.	Tájvédelmi célú gazdálkodás, fenntartás és kezelés szempontrendszere és jogi feltételei. Erdőterületek kezelésének tájvédelmi szempontjai, az erdővel kapcsolatos leggyakoribb tájvédelmi problémák. Gyepes és vizes élőhelyek kezelésének tájvédelmi szempontjai, a kezelésükkel kapcsolatos leggyakoribb tájvédelmi problémák.	kiadott anyag a Teams-en		
7.				
8.	A tájpotenciál fogalma és különböző tájpotenciálok értelmezése, védelme. A multifunkciós táj elmélete. A fragmentáció és a szegélyhatás. Tájökológiai hálózatok működése, antropogén és tájökológiai hálózatok konfliktusai. A tájmetria alapjai, mutatói, folt szintű, foltmozaik-szintű és tájszintű mutatók, alaki mutatók, foltkomplexek ökológiai működésének modellezése.	kiadott anyag a Teams-en		
9.	Tavaszi szünet			
10.				
11.				
12.	Tájváltozások elemzése és értékelése. A tájváltozások indikátorai, jellemző folyamatai és regionális különbségei. Tájak tipizálása. Táj típusok és tájváltási	kiadott anyag a Teams-en		

	tendenciák Magyarországon. A táj, mint esztétikai érték. A tájépítészeti szemléletű és esztétikai célú tájvédelem. A tájvédelem gyakorlati alkalmazási területeinek és hazai intézményrendszerének megismertetése, konzultáció.			
13.				
14.	Tájvédelemmel kapcsolatos esettanulmányok, tájvédelmi célú projektek bemutatása és megvitatása.	kiadott anyag a Teams-en	ZH	az órán
15.	Pótlás.		ZH 1. pótja	egyeztetett időpontban

A részletes tantárgyprogram változtatásának jogát fenntartom!

3. SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZER

(Neptunban: Oktatás/Tárgyak/Tárgy adatok/Tárgytematika/Számonkérési és értékelési rendszere rovat)

JELLENLÉTI ÉS RÉSZVÉTELI KÖVETELMÉNYEK

A PTE TVSz 45.§ (2) és 9. számú melléklet 3§ szabályozása szerint a hallgató számára az adott tárgyból érdemjegy, illetve minősítés szerzése csak abban az esetben tagadható meg hiányzás miatt, ha nappali tagozaton egy tantárgy esetén a tantárgyi tematikában előírányzott foglalkozások több mint 30%-áról hiányzott.

A jelenlét ellenőrzésének módja (pl.: jelenléti ív / online teszt/ jegyzőkönyv, stb.)

jelenléti ív

SZÁMONKÉRÉSEK

Vizsgával záruló tantárgy

Félévközi ellenőrzések, teljesítményértékelések és részarányuk a vizsgára bocsájtás feltételének minősítésben

Típus	Értékelés	Részarány a vizsgára bocsájtás feltételének minősítésben
ZH	min. 26 max. 50 pont	100%

Az aláírás megszerzésének feltétele

Az előadásokon való aktív részvétel a TVSZ alapján, valamint 1 db ZH sikeres megírása a követelmények szerint. A ZH teljesítése min. 26 pont (max. 50).

Pótlási lehetőségek az aláírás megszerzéséhez (PTE TVSz 50§(2))

A javításra, ismétlésre és pótlásra vonatkozó különös szabályokat a TVSZ általános szabályaival együttesen kell értelmezni és alkalmazni:

Minden ZH és a beadandó jegyzőkönyvek, ..., a szorgalmi időszakban legalább egy-egy alkalommal pótolhatók/javíthatók, továbbá a vizsgaidőszak első két hetében legalább egy alkalommal lehetséges a ZH-k, a beadandók, ..., javítása/pótlása az aláírás megszerzése érdekében.

A ZH egyszer a szorgalmi időszakban, egyszer pedig a vizsgaidőszak első hetében, azaz összesen két alkalommal pótolható és javítható.

Vizsga típusa (írásbeli, szóbeli): szóbeli

A vizsga minimum 40%-os (min. 20 max. 50 pont) teljesítés esetén sikeres. (A min. 40 %-nál nem lehet több.)

Az érdemjegy kialakítása (TVSz 47§ (3))

50%-ban az évközi teljesítmény, 50%-ban a vizsgán nyújtott teljesítmény alapján történik.

Az érdemjegy megállapítása az összesített teljesítmény alapján %-os bontásban

Érdemjegy	Teljesítmény %-ban kifejezve
jelas (5)	85%–100%
jó (4)	70%–84%
közepes (3)	55%–69%
elégséges (2)	40%–54%
elégtelen (1)	39%–0%

Az egyes érdemjegyeknél megadott alsó határérték már az adott érdemjegyhez tartozik.

4. IRODALOM

Felsorolás fontossági sorrendben. (Neptunban: Oktatás/Tárgyak/Tárgy adatok/Tárgytematika/Irodalom rovat)

KÖTELEZŐ IRODALOM ÉS ELÉRHETŐSÉGE

[1.] Kiadott órai anyag a Teams-en

AJÁNLOTT IRODALOM ÉS ELÉRHETŐSÉGE

[2.] Csósz Mónika (2010): Tájvédelmi kézikönyv – tájvédelmi szempontok vizsgálata a hatósági eljárásokban, Vidékfejlesztési Minisztérium Környezet- és Természetmegőrzési Helyettes Államtitkárság, Budapest.

[3.] Csemez Attila (1996): Tájtervezés – tájrendezés, Mezőgazda, Bp.

[4.] Csima Péter–Kincses Krisztina (1999): Tájrehabilitáció. Egyetemi jegyzet. Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem, Tájépítészeti, -védelmi és -fejlesztési Kar, Bp.

[5.] Standovár Tibor–Primack, R. B. (2001): A természetvédelmi biológia alapjai. Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. Budapest.

[6.] Csima P.–Gergely A.–Kiss G.–Módosné Bugyi I. (2004): Természetvédelem. Védett területek tervezése. BKÁE. Tájépítészeti -védelmi és fejlesztési Kar. Budapest.

[7.] Kubinszky Mihály (1995): Táj + építészet. Mezőgazdasági Kiadó. Budapest.

[8.] §1996. évi LIII. törvény a természet védelméről és módosításai.

[9.] A természet védelméhez kapcsolódó végrehajtási rendeletek.